

[Waldorff]

man i stedet for, hvad gør SF så i stedet for? Noget andet, som vi faktisk er uenige i, nemlig generelle erhvervstilskud. Jeg lyttede interesseret til den meget forudsigelige afvisning, der kom fra regeringen, nemlig at en sådan subsidiepolitik kunne man ikke gå med til, fordi det ville vanskeliggøre vores forsøg på at bekæmpe den internationale subsidiepolitik, og vi havde ikke en chance for at klare os i konkurrencen med de store nationer med hensyn til at kunne betale tilskud. Det er jeg fuldstændig enig i, det er helt rigtigt, det har vi ikke en chance for. Jeg mener også, det er aldeles perspektivløst at prøve at bekriige hinanden på statstilskud.

Det, der undrer, er, at regeringen ikke kan se, at præcis det samme gælder for de indirekte erhvervstilskud. Det er naturligvis ganske umuligt for den danske regering at presse Tyskland og Frankrig til at føre en anden skattepolitik, det vil sige en mindre subsidierende skattepolitik over for virksomhederne, hvis de kan henvise til, at nøjagtig det samme foregår i Danmark. Pointen i det er, at skattelovgivningen bedre kan bruges til at camouflere subsidiepolitikken. Det bliver mindre åbenlyst, hvordan subsidiepolitikken foregår, hvem den favoriserer og sådan noget, når det foregår over skatterne, end hvis man skal give subsidierne direkte.

SFs alternativ er efter vores bedste overbevisning tåbeligt. Vi er uenige i selve grundlaget for det. Grundlaget – hvad enten det så er en smutter eller ej – står at læse i den skriftlige fremsættelse, hvor SF erkender:

»Et sundt erhvervsliv er en forudsætning for at føre os ud af krisen.«

Hvad vil det sige? Det ligner til forveksling, hvad vi har hørt fra de konservative og fra venstre, nemlig at det er den eneste mulighed: et sundt erhvervsliv er nødvendigt, hvis vi skal komme ud af krisen.

For det første er vi uenige i den opfattelse, at man igennem tilskud til erhvervslivet kan overvinde krisen. Der ligger kun den mekanisme i disse tilskud – og det er helt bevidst, det er hele filosofien bag indkomstpoltikken – at man tager fra lønarbejderne og man giver til erhvervslivet. Det er det, som socialdemokratiet og de borgerlige kalder et sundt erhvervsliv. Jeg har temmelig svært ved at se, hvor SFs holdning adskiller sig herfra, når man har den opfattelse, at det er ved at give tilskud til virksomhederne, man skal komme

ud af krisen. Det er i hvert fald en indsnævret forståelse af krisen, for en del af krisen består i, at vilkårene for lønarbejderne er for dårlige – altså den faldende realløn, arbejdsløsheden og sådan nogle ting – og det ændrer man selvfølgelig ikke en tøddel ved, ved at man giver virksomhederne tilskud.

SF bliver selvfølgelig i nogen grad fanget af det problem, som også er et reelt problem, at i socialistiske partier har man som mål at forsvare lønarbejdernes betingelser, men for at rejse den nødvendige bevægelse – hvis man ikke ligefrem har gulerødder – må der være en eller anden grad af realisme bag ved de forslag, som man siger at man vil presse igennem til gavn for lønarbejderne. Man kommer ofte til at ryge ind i en diskussion bl. a. med socialdemokratiet om: ja men kan I overhovedet anvise noget andet alternativ end bar socialisme? Det mener jeg faktisk vi kan uden at ryge i den grøft, som SF ryger i med at ville give generelle erhvervstilskud. Selv om SF ønsker at målrette tilskuddene, og selv om man ønsker at opstille en målsætning, som hedder samfundsnyttig produktion, så kommer man ikke uden om, at det, man reelt foreslår, er foræring til kapitalen.

Man forsøger så at sige at angribe markedsmekanismen, og det er nødvendigt, men man forsøger at gøre det på den måde, at man ligesom omgår systemet ved gennem tilskud at lokke kapitalen til at producere anderledes, mere rigtigt ressourcemæssigt, altså i lønarbejdernes interesse, ved at købe dem så at sige. Det er jo funktionen af disse tilskud.

Vi er faktisk enige i, at det er nødvendigt at angribe selve markedsmekanismen, at forsøge at omgå systemet. Det mener vi man skal gøre på en anden måde. Det mener vi man skal gøre igennem forsøg på en forbrugsstyring ved at sige: vi har en politisk interesse i forbrug, som gavner lønarbejderne. Det kan bl. a. ske, ikke ved at vi begynder at give tilskud til virksomhederne for f. eks. at producere energirigtigt, energibesparende udstyr og sådan nogle ting, men ved at vi gennem de og de påbud tvinger produktionen i den retning, som vi ønsker. Hvis virksomhederne privat vil kunne fungere, så må de opfylde de og de betingelser, som vi stiller ud fra lønarbejdernes synspunkt. Den anden side er selvfølgelig den statslige virksomhed. Det er helt oplagt, at et alternativ i masser af